

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කල මතය

සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශවලින් සමන්විත 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් ඇතුළත් සම්පිණ්ඩන වාර්තාව 2020 ජුනි 23 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. විගණන පනතේ 11(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවට අදාළ වාර්ෂික විස්තරාත්මක කළමනාකරණ විගණන වාර්තාව 2020 ඔක්තෝබර් 02 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, 2019 දෙසැම්බර් 03 දිනැති අංක 271/2019 දරන රාජ්‍ය ගිණුම් චක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව පිළියෙල කළ එම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කල මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් මාගේ වගකීම, විගණකගේ වගකීම යන වගන්තියේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ හා ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම

පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව හා 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වගන්තියේ සඳහන් විධිවිධානවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ හා ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම වේ.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

ජාතික විගණන පනතේ 38(1)(ඇ) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනයක් සිදු කර ඒ අනුව පද්ධතිය ඵලදායී ලෙස කරනගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකාධිපති සම්පිණ්ඩන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක අවප්‍රකාශයන්ගෙන් තොර බවට තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක අවප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බවට අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් ඇති වීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, චේතනාන්විත මහඟුරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහ ඟුරීමෙන් වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවන බැවිනි.
- දෙපාර්තමේන්තුවේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිත උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිත භාවය , ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කලමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

මාගේ විගණනයෙන් හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව ගණන්දීමේ නිලධාරී දැනුවත් කරන ලදී.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) වගන්තිය හා 38 වගන්තිය ප්‍රකාරව පහත සඳහන් කරුණු මා ප්‍රකාශ කරමි.

- (අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වන බව,
- (ආ) මෙම වාර්තාවේ 1.6.1 (අ) හා 1.6.2 (අ) ඡේදයන්හි ඇතුළත් නිරීක්ෂණ සම්බන්ධයෙන් පසුගිය වර්ෂයේ ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ වාර්තාවෙන් පෙන්වා දෙන ලද නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.6.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන වක්‍රලේඛ විධිවිධානවලට අනුකූල නොවීම.

2019 දෙසැම්බර් 03 දිනැති අංක 271/2019 දරන රාජ්‍ය ගිණුම් වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කල යුතුව තිබුණත් , එම අවශ්‍යතාවයන්ගෙන් බැහැර වූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
(අ) 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට දෙපාර්තමේන්තුව සතු ගොඩනැගිලි 06 ක්, පිරිවැය රු.53,400,000 ක්වූ වාහන 14 ක් සහ වටිනාකම සඳහන් නොවූ වාහන 03 ක් 2019 දෙසැම්බර් 31 වනවිටද ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	ඉහත වක්‍රලේඛයේ 8.2 ඡේදය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවට අයත් සියලු මූල්‍ය නොවන වත්කම් හඳුනාගෙන පිරිවැය හෝ තක්සේරු වටිනාකම මත ගිණුම්ගත කල යුතුය.	මෙම දෙපාර්තමේන්තු වාහන සඳහා තක්සේරු වාර්තාවක් ලබා ගැනීමට ප්‍රධාන තක්සේරුකරු, තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව වෙත 2018.06.12 වන දින දැනුම් දෙන ලදී.ඒ අනුව එම ආයතනයෙන් නිලධාරියෙකු පැමිණ වාහන නිරීක්ෂණය කරනු ලැබූ අතර මේ වන තෙක් එම වාහන පිළිබඳව වාර්තාව ලැබී නොමැත.
(ආ) මුදල් පොතට අනුව භාණ්ඩාගාරයට පියවිය යුතු අගය සැසඳීම සඳහා අක්මුදල් ගැලපීම් ගිණුමක් පිළියෙල කල යුතු වුවත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව එම අගයන් අතර රු. 77,591,654 ක වෙනසක් පැවතියද අක් මුදල් ගැලපීම් ගිණුමක් පිළියෙල කර නොතිබුණි.	භාණ්ඩාගාරයට පියවිය යුතු හෝ භාණ්ඩාගාරයෙන් ලැබිය යුතු වටිනාකම හා මුදල් පොතට අනුව භාණ්ඩාගාරයට පියවිය යුතු අගය සැසඳීම සඳහා අක්මුදල් ගැලපීම් ගිණුමක් පිළියෙල කල යුතුය.	ඉදිරි වර්ෂයේ සිට අක්මුදල් ගිණුමක් පිළියෙල කිරීමට කටයුතු සිදු කරන බව දන්වා සිටිමි.

1.6.2 රජයේ නිලධාරීන්ට අත්තිකාරම් ගිණුම පිළිබඳ සැසැඳුම් ප්‍රකාශය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
(අ) 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට, රජයේ නිලධාරීන්ගේ අත්තිකාරම් බි ගිණුමෙහි හර ශේෂය සහ භාණ්ඩාගාර පරිගණක මුද්‍රිත අනුව හර ශේෂය අතර 2004 වර්ෂයේ සිට පැවත එන රු.444,761ක වෙනස හඳුනාගෙන ගිණුම්වල ගැලපීම් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	අත්තිකාරම් පාලන ගිණුම හා භාණ්ඩාගාර පරිගණක වාර්තා අනුව පවතින වෙනස්කම් හඳුනාගෙන ගිණුම්වල ගැලපීම් කිරීමට කටයුතු කල යුතුය.	දෙපාර්තමේන්තුව සතු මූලාශ්‍ර තුළ එම වෙනස සොයාගැනීමට අවශ්‍ය තොරතුරු නොමැති බැවින් භාණ්ඩාගාර මුද්‍රිත සටහන් හා ඊට අදාල තොරතුරු වලින් සොයා ගැනීමට උත්සාහ කලද අපහසු වී ඇත.

(ආ) කේවල ශේෂ වර්ගීකරණ 2017 ජූලි 05 දිනැති අංක එම වෙනස සොයාගත් පසු සාරාංශයේ එකතුව හා 256/2017 දරන අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරනු දෙපාර්තමේන්තු පාලන රාජ්‍ය ගිණුම් වක්‍රලේඛයේ ඇත. ගිණුමේ ශේෂය අතර 05 ඡේදයෙහි සඳහන් පරිදි රු.91,384 ක වෙනසට හේතු එම වෙනසට හේතු පැහැදිලි ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. කල යුතුය.

1.6.3 විගණන සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	දෙපාර්තමේන්තුවේ අදහස් දැක්වීම
සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී මිලදීගෙන තිබුණු වටිනාකම රු.19,750,744 ක් වූ මූල්‍ය නොවන වත්කම් සනාථ කරගැනීමට අවශ්‍ය උපලේඛන විගණනයට ඉදිරිපත් නොවුණි.	විගණන පරීක්ෂණ සඳහා අවශ්‍ය සියලු ලිපි ලේඛන, තොරතුරු අප්‍රමාදව ඉදිරිපත් කල යුතුය.	අවශ්‍ය ලියවිලි ඔබගේ ඉල්ලීම ලැබූ පසු ඉදිරියේදී ලබා දීමට කටයුතු සිදු කරනු ඇත.

1.6.4 ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් සිදු කළ යුතු සහතිකවීම්

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	දෙපාර්තමේන්තුවේ අදහස් දැක්වීම
2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව දෙපාර්තමේන්තුව මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී හා ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීතාවය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනය සිදු කර ඒ අනුව පද්ධති ඵලදායී ලෙස කර ගෙන යෑමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතු බවත්, එම සමාලෝචනයන් ලිඛිතව සිදු කර එහි පිටපතක් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුව තිබුණත්, එවැනි සමාලෝචනයන් සිදු කළ බවට ප්‍රකාශ විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.	අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරනු ඇත.

1.6.5 නීති, රීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ අදහස් දැක්වීම	නිලධාරීගේ
නීති, රීති හා අනුකූල නොවීම රෙගුලාසිවලට යොමුව			
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී මුදල් රෙගුලාසි මුදල් රෙගුලාසි (ඇ) හා (2) (ඉ)	ප්‍රකාරව ලබා 2018 මාර්තු 16 දින 2023 මාර්තු 15 දින පස් අවුරුදු කාල සීමාවක් සඳහා ගොඩනැගිල්ලක් කුලියට ගැනීමට ගිවිසුම්ගතව තිබුණි.	මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.	මෙවැනි මගහැරීම් නොවීමට ඇති කරනු ඇත.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 වියදම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ අදහස් දැක්වීම	නිලධාරීගේ
සමාලෝචිත වර්ෂයේ වැය විෂයයන් 26 ක් සඳහා සලසා තිබුණු රු.මිලියන 374.7 ක ප්‍රතිපාදන වලින් එකතුව රු.මිලියන 81.4 ක් උපයෝජනය කර නොතිබුණු අතර වර්ෂය අවසාන වන විට එම වැය විෂයයන්වල ඉතිරි ශුද්ධ ප්‍රතිපාදනයන් සියයට 6.5 සිට සියයට 100 දක්වා සැලකිය යුතු පරාසයක පැවතුණි. ඒ අනුව වියදම් ඇස්තමේන්තුව තාත්විකව පිළියෙල කිරීම පිළිබඳව දෙපාර්තමේන්තුවේ අවධානය යොමු වී නොතිබුණි.	වියදම් ඇස්තමේන්තුව තාත්විකව පිළියෙල කිරීම පිළිබඳව කළමනාකරණයේ අවධානය යොමුවිය යුතුය.	වියදම් තාත්වික කිරීමට කටයුතු දන්වමි.	ඇස්තමේන්තුව ලෙස පිළියෙල කිරීමට සිදු කරන බව

2.2 බැරකම් හා බැඳීම්වලට එළඹීම

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ අදහස් දැක්වීම	නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
වැය විෂයයන් 8 ක් යටතේ සලසා තිබුණු ශුද්ධ ප්‍රතිපාදනයෙන් උපයෝජනය කල පසු ඉතිරිය වූ එකතුව රු.16,087,077 ක් ඉක්මවා රු.40,563,969 ක් දක්වා බැරකම්වලට එළඹ තිබුණි.	අනුමත ශුද්ධ ප්‍රතිපාදන ඉක්මවා බැරකම්වලට එළඹීමෙන් වැළකිය යුතුය.	ප්‍රමාණවත් බව දන්වමි.	ප්‍රතිපාදන ඇති බව දන්වමි.

2.3 බැංකු ගිණුම් මෙහෙයවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ අදහස් දැක්වීම	නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
(අ) 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මුදල් පොතේ ශේෂය ශුන්‍ය වුවද මූල්‍ය තත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ සහ බැංකු ගිණුම් පිළිබඳ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට තත්ව වාර්තාව අනුව එය රු.2,000,000 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන වටිනාකම් සමඟ ඊට අදාල ආකෘති පත්‍රවල දැක්වෙන වටිනාකම් අනුරූප විය යුතුය.	අතපසුවීමකින් එලෙස සටහන් වී ඇත.	
(ආ) 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශය අනුව බැංකුවට ඉදිරිපත් නොවූ මාස 06 ට වැඩි රු.772,224 ක් වූ චෙක්පත් 52 ක් තිබුණද බැංකු ගිණුම් පිළිබඳ තත්ත්ව ප්‍රකාශය අනුව එදිනට බැංකුවට ඉදිරිපත් නොකරන ලද මාස 06 ට වැඩි චෙක්පත්වල වටිනාකම දක්වා නොතිබුණි.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන වටිනාකම් සමඟ ඊට අදාල ආකෘති පත්‍රවල සහ ආධාරක ලේඛනවල දැක්වෙන වටිනාකම් අනුරූප විය යුතුය.	බැංකුවට ඉදිරිපත් නොකරන ලද චෙක්පත් එකතුව රු. 772,224 ක් ලෙස සටහන් විය යුතු අතර මින් ඉදිරියට මෙම අඩුපාඩු නිවැරදි කිරීමට කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ.	

2.4. අත්තිකාරම් නිකුත් කිරීම හා පියවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
(අ) මිය ගිය, සේවය අතහැර ගිය සහ වැඩ තහනම් කල නිලධාරීන්ගේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයවීමට හිඟ හිටි රු.143,234 ක ණය ශේෂ වර්ෂ 05 කට වැඩි කාලයක සිට පැවත එන අතර එම ණය ශේෂ අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	ආයතන සංග්‍රහයේ xxiv පරිච්ඡේදයේ 04 වගන්තියේ සඳහන් විධිවිධාන ප්‍රකාශ කටයුතු කල යුතුය.	ආයතන සංග්‍රහය අනුව ඉදිරියේදී කටයුතු සිදු කිරීමට පියවර ගනු ඇත.
(ආ) 2012 ජූලි 24 දින වැඩ තහනම් කර නැවත සේවයේ පිහිටුවන ලද නිලධාරියෙකුගේ රු.139,900 ක ආපදා ණය ශේෂය මත හිඟ පොලිය රු.41,130 ක් අයකිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	ණය වාරික හා පොලිය නිවැරදිව අයකිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.	එම ණය පොලිය අයකිරීමට කටයුතු සිදු කර ඇත.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 සැලැස්ම කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
2019 වර්ෂය සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කර තිබුණද ඒ තුළ යාවත්කාලීන කල ආයතනයේ සංවිධාන ව්‍යුහය, වාර්ෂික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වන අක්වුදල් අවශ්‍යතා සැලැස්ම සහ අභ්‍යන්තර විගණන සැලැස්ම ඇතුළත් කර නොතිබුණි.	2014 පෙබරවාරි 14 දිනැති අංක 01/2014 දරන රාජ්‍ය මුදල් වනුලේඛයේ 03 ඡේදය ප්‍රකාරව ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට, අදාල වර්ෂයට යාවත්කාලීන කල ආයතනයේ සංවිධාන ව්‍යුහය, වාර්ෂික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වන අක්වුදල් අවශ්‍යතා සැලැස්ම හා අභ්‍යන්තර විගණන සැලැස්ම ඇතුළත් විය යුතුය.	අභ්‍යන්තර විගණන ඒකකයක් නොමැති බැවින් අභ්‍යන්තර විගණන සැලැස්ම ඉදිරිපත් කිරීමට හැකියාවක් නොමැත.

3.2 අපේක්ෂිත නිමවුම් මට්ටම ලබා නොගැනීම

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
<p>සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ආරම්භ කර සම්පූර්ණයෙන් නිම කිරීමට අපේක්ෂා කරන ලද ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘති 04 ක භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 5 ත් සියයට 20 ත් අතර දුර්වල මට්ටමක පැවතුණි.</p>	<p>වර්ෂය තුළ ඉලක්කගත ක්‍රියාකාරකම්වල අපේක්ෂිත ප්‍රගතිය ලභාකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>	<p>පැවති අයහපත් කාලගුණ තත්වය, පාස්කු ප්‍රහාරය , ප්‍රසම්පාදන කටයුතුවලදී පැනනැගී ඇති ප්‍රායෝගික ගැටළු හේතුවෙන් අපේක්ෂිත කාර්යන් නිසි කාලය තුළ සිදු කර ගැනීමට නොහැකි විය.</p>

3.3 වෙනත් නිරීක්ෂණ

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
<p>වර්ෂය තුළ නිම කරන ලද ව්‍යාපෘති 05 ක ඉතිරිවීම් රු.මිලියන 14.48 ක් නිරීක්ෂණය වූ අතර එය ඇස්තමේන්තුවෙන් සියයට 2 සිට සියයට 83 දක්වා පරාසයක විය.</p>	<p>අධි ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීම සිදු නොකළ යුතුය.</p>	<p>අවශ්‍යතාවය මත කටයුතු සිදු කිරීම, අවම මිල ගණන් යටතේ මිලදී ගැනීම , අක් මුදල් නිසි පරිදි නොලැබීම , පාස්කු ප්‍රහාරය වැනි හේතූන් නිසා මෙසේ සිදු වී ඇත.</p>

3.4 අනාර්ථික ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
<p>දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පවතින ආයතන කිහිපයක් සඳහා ගොඩනැගිල්ලක් බදු පදනම මත ලබා ගැනීමට අදාළ ලංසු කැඳවීමේ දැන්වීම 2017 ජනවාරි 10 දින ජාතික පුවත්පත් 03 ක පළ කිරීම වෙනුවෙන් රු. 161,000 ක වියදමක් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් දරා තිබුණි. එහෙත් පිළිගත් ලංසුකරුට ඒ පිළිබඳව දැනුම් දීමට මසකට වඩා කාලයක් ගතකිරීම හේතුවෙන් ලංසුකරු ඉන් ඉවත්වී යාම නිසා පුවත්පත් දැන්වීම වෙනුවෙන් වැයකරන ලද මුදලින් එලදායි ප්‍රයෝජනයක් අත්කර ගැනීමට නොහැකි වී නොතිබුණි.</p>	<p>රජයේ මුදල් වියදම් කිරීමේදී අරපිරිමැස්මෙන් හා කාර්යක්ෂමතාවයෙන් යුතුව කටයුතු කළ අතර මෙවැනි වියදම් වලක්වා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>	<p>එහිදී මිල ගණන් කැඳවා තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු නිර්දේශ මත පිළිගත් ලංසු කරුගේ ගොඩනැගිල්ලට අදාළ තක්සේරු වාර්තාවක් කැඳවීම ඇතුළු ක්‍රියාවලිය අතරතුර ගොඩනැගිලි හිමිකරු විසින් එකී ගොඩනැගිල්ල ලබා දිය නොහැකි බව 2017.03.06 දිනැති ලිපිය මඟින් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත දන්වා ඇත.</p>

3.5 කළමනාකරණ දුර්වලතා

විගණන නිරීක්ෂණය

නිර්දේශය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම

දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පවතින ආයතන සඳහා කුලී පදනම මත ලබාගත් ගොඩනැගිල්ල තුළ 2018 මාර්තු 16 දින සිට 2019 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා කාර්යමණ්ඩලය සිව්දෙනෙකුගෙන් යුත් විශ්වකෝෂ කාර්යාලය, පුස්තකාලය හා අපහරණය කරන ලද භාණ්ඩ ගබඩාව පමණක් ස්ථානගත කර තිබුණි. ඉහත කාලපරිච්ඡේදය සඳහා ගෙවා තිබූ කුලිය රු. 4,256,226 ක් විය. ඒ අනුව රජයේ මුදල් අරපිරිමැස්මෙන් හා ඵලදායී ලෙස උපයෝජනය කිරීමට දෙපාර්තමේන්තුවේ නිසි අවධානය යොමු වී නොතිබුණු බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

රජයේ මුදල් අරපිරිමැස්මෙන් හා ඵලදායී ලෙස කළමනාකරණය කිරීමට දෙපාර්තමේන්තුවේ නිසි අවධානයක් යොමු විය යුතුය.

එකී ගොඩනැගිල්ලේ මේ වන විට සංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පවතින විෂ්ව කෝෂ කාර්යාලය හා එහි පුස්තකාලය ස්ථාපිත කර ඇත. නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂකවරයෙකුට වෙන්ව ඇති කාර්යාලීය කාමරයක ස්ථාපිත මහාවංශ කාර්යාලය , දෙපාර්තමේන්තුව වෙත මෙතෙක් නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂකවරයෙකු අනුයුක්ත නොකළ බැවින් ඵලසම පවත්වා ගෙන යාමට කටයුතු කර ඇත.

4. යහපාලනය

4.1 අභ්‍යන්තර විගණනය

විගණන නිරීක්ෂණය

නිර්දේශය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම

2011 ජූලි 28 දින සිට අභ්‍යන්තර විගණක තනතුරක් අනුමතව තිබුණද මෙතෙක් එම තනතුර පුරප්පාඩුව පැවතුණි.

මුදල් රෙගුලාසි 133 ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තු තුළ අභ්‍යන්තර විගණන ඒකකයක් පිහිටුවා ඒ සඳහා නිත්‍ය අභ්‍යන්තර විගණකවරයෙකු පත්කළ යුතුය.

ඔබේ අදහස සමඟ එකඟ වෙමි.